

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Географічний факультет
(назва інституту/факультету)
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Сталий розвиток PRП

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма **Географія**
(назва програми)
Галузь знань **10 Природничі науки**
(вказати: шифр, назва)
Спеціальність **106 Географія**
(вказати: шифр, назва)
Рівень вищої освіти **другий (магістерський)**
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))
географічний
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)
Мова навчання **українська**
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробник: Присакар В.Б., доцент кафедри економічної географії та екологічного менеджменту

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <http://terra.chnu.edu.ua/vitalij-borysovyeh-prysakar/>

Контактний тел. **066-49-80-934**

E-mail: v.prusakar@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle
Консультації

Онлайн-консультації: вівторок 12.00 – 13.00
Очні консультації: за попередньою домовленістю.
Середа з 16.0 до 17.20.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Дисципліна – “Сталий розвиток ПРП” дозволяє студентам зрозуміти як теоретичні так і методичні положення про сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу, шляхи подолання основних завдань суспільства на перспективу в розрізі ПРП.

2. Мета навчальної дисципліни – розкрити сталий розвиток ПРП і його складових, розкрити роль концепції сталого розвитку у подальшому розвитку суспільства, сформулювати сутність і цілі сталого розвитку, розкрити сутність концепції сталого розвитку та її складові (економічну, екологічну, соціальну), охарактеризувати різноманітні природно-ресурсні потенціали, дати характеристику екологічних особливостей окремих ресурсів, сформулювати парадигму збалансованого розвитку ПРП.

3. Головні завдання курсу:

- зрозуміти як теоретичні так і методичні положення про сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу;
- озброїти студентів знаннями основних законів та закономірностей розвитку природно-ресурсного потенціалу, його економіко- географічної оцінки, аналізу та синтезу;
- пізнавати, засвоювати та практично використовувати закони і закономірності збалансованого, згармонізованого освоєння, охорони та відтворення природно-ресурсного потенціалу (ПРП) на всіх рівнях та етапах його використання людиною і суспільством в цілому;
- управляти адаптацією соціально-економічної структури національного господарського комплексу до можливостей екосистем;
- обґрунтовувати шляхи подолання наявних екологічних катаклізм та будувати екологічно безпечну життєдіяльність.

4. Результати навчання. Формування результатів навчання ґрунтується на визначених освітньо-професійною програмою компетентностях, при врахуванні їх сформованості залежно від освоєних раніше чи суміжно подібних дисциплінах та виконанні завдань з професійної діяльності згідно кваліфікації.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- ✓ основні концепції, парадигми, теорії та цілі сталого розвитку, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку сталого розвитку ПРП;
- ✓ основні закономірності розвитку та розміщення ПРП ;
- ✓ величину та компонентну структуру ПРП;
- ✓ збалансований розвиток земельно-ресурсного потенціалу;
- ✓ сталий розвиток лісо-ресурсного потенціалу;
- ✓ сталий розвиток природно-рекреаційного потенціалу;
- ✓ збалансований розвиток фауністично-рекреаційного потенціалу;
- ✓ сталий розвиток флористично-рекреаційного потенціалу;
- ✓ сталий розвиток мінерально-ресурсного потенціалу;

вміти:

- ✓ визначати та характеризувати структуру ПРП ;
- ✓ здійснювати природно-ресурсне картографування;
- ✓ використовувати теоретичні і методичні основи оцінки в практиці

раціоналізації природокористування України;

Результати навчання:

Загальні компетентності: 1. здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; 2. здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; 3. здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми; 4. здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності: 1. здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації; 2. здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів; 3. здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку; 4. здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня; 6. здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування; 11. вміння оперувати понятійно-категоріальним апаратом інтегрованих навчальних дисциплін.

Програмні результати навчання на основі освітньої програми:

6. застосовувати сучасні моделі та інформаційні технології для проведення досліджень і розробок у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.

7. брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.

8. здійснювати дослідження природно- і суспільно-географічних проявів розвитку геосистем у складних і непередбачуваних умовах, прогнозувати їхній розвиток, аналізувати альтернативи, оцінювати ризики та ймовірні наслідки.

9. проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціально-економічну експертизу та моніторинг.

11. оцінювати можливі ризики, соціально-економічні та геоекологічні наслідки реалізації управлінських рішень у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку, рекреації та туризму.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Об'єкт і предмет, зміст, завдання і значення курсу «Сталий розвиток ПРП»

Тема 2. Природно-ресурсний потенціал і його складові.

Тема 3. Сталий розвиток і його концепції.

Тема 4. Складові концепції сталого розвитку.

Тема 5. Соціальна складова концепції сталого розвитку.

Тема 6. Екологічна складова концепції сталого розвитку.

Тема 7. Економічна складова концепції сталого розвитку

Тема 8. Сталий розвиток мінерально-ресурсного потенціалу.

Тема 9. Сталий розвиток земельно-ресурсного потенціалу.

Тема 10. Збалансований розвиток кліматично-ресурсного потенціалу.

Тема 11. Сталий розвиток водно-ресурсного потенціалу.

Тема 12. Сталий розвиток біологічно-ресурсного потенціалу.

Тема 13. Збалансований розвиток лісо-ресурсного потенціалу.

Тема 14. Сталий розвиток рекреаційно-ресурсного потенціалу.

Тема 15. Збалансований розвиток ресурсів Світового океану.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <u>Сталий розвиток ПРП</u>												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5	10	5	150	2	30	15	-	-	105		іспит
Заочна												

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.			л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Змістовий модуль 1.														
Тема 1. Об'єкт і предмет, зміст, завдання і значення курсу «Сталий розвиток ПРП».	7	2	-	-	-	5								
Тема 2. Природно-ресурсний потенціал і його складові.	7	2	1	-	-	5								

Тема 3. Сталий розвиток і його концепції.	7	2	1	-	-	5						
Тема 4. Складові концепції сталого розвитку.	9	2	1	-	-	5						
Тема 5. Соціальна складова концепції сталого розвитку.	9	2	1	-	-	5						
Тема 6. Екологічна складова концепції сталого розвитку.	9	2	1	-	-	5						
Тема 7. Економічна складова концепції сталого розвитку.		2	1			5						
	48	14	7			35						
Змістовий модуль 2.												
Тема 8. Сталий розвиток мінерально-ресурсного потенціалу.	8	2	1	-	-	5						
Тема 9. Сталий розвиток земельно-ресурсного потенціалу.	8	2	1	-	-	5						
Тема 10. Збалансований розвиток кліматично-ресурсного потенціалу.	9	2	1	-	-	5						
Тема 11. Сталий розвиток водно-ресурсного потенціалу.	8	2	1	-	-	5						
Тема 12. Сталий розвиток біологічно-ресурсного потенціалу.	9	2	1			5						
Тема 13. Збалансований розвиток лісо-ресурсного потенціалу.	9	2	1			5						
Тема 14. Сталий розвиток рекреаційно-ресурсного потенціалу.	8	2	1			5						
Тема 15. Збалансований розвиток ресурсів Світового океану.	8	2	1			5						
	72	18	8	-	-	45						
Усього годин	120	30	15	-		75						

5.3. Теми (ключові питання) семінарських занять

№	Назва теми
1	
2	
...	

5.4. Теми (ключові завдання) практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин / Кількість балів
Тема 1	Сталий розвиток мінерально-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 2	Сталий розвиток земельно-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 3	Збалансований розвиток кліматично-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 4	Сталий розвиток водно-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 5	Сталий розвиток біологічно-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 6	Збалансований розвиток лісо-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 7	Сталий розвиток рекреаційно-ресурсного потенціалу.	2/4
Тема 8	Збалансований розвиток ресурсів Світового океану.	1/2
Всього		15/30

5.5. Теми (ключові завдання) лабораторних занять

№	Назва теми
1	
2	
...	

5.6. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми / кількість балів
1	
2	
...	

5.7. Самостійна робота студента

№ п/п	Назва теми	Кількість годин / Кількість балів
Тема 1	Концепція сталого розвитку.	5/0,5
Тема 2	Сталий розвиток і міцне здоров'я.	5/0,5
Тема 3	Сталий розвиток і чиста вода.	5/0,5
Тема 4	Сталий розвиток і чиста енергія.	5/0,5
Тема 5	Сталий розвиток і промисловість.	5/0,5
Тема 6	Сталий розвиток міст і громад.	5/0,5
Тема 7	Сталий розвиток і відповідальне споживання та виробництво.	5/0,5
Тема 8	Сталий розвиток і пом'якшення наслідків зміни клімату.	5/0,5
Тема 9	Сталий розвиток і збереження морських ресурсів.	5/0,5
Тема 10	Сталий розвиток і захист екосистем суші.	5/0,5
Тема 11	Рейтинг регіонів України за рівнем сталого розвитку.	5/0,5
Тема 12	Сталий розвиток і подолання голоду.	5/0,5
Тема 13	Сталий розвиток і подолання бідності.	5/0,5
Тема 14	Глобальні цілі сталого розвитку.	5/0,5
Тема 15	Принципи концепції сталого розвитку.	5/1
Всього		75/8

5.8. Індивідуальні завдання

1. Зелена економіка.
2. Відновлювана енергетика.
3. Енергозбереження.
4. Енергоефективність.
5. Економіка природокористування.
6. Збір за забруднення довкілля.
7. Низьковуглецева економіка.
8. Обмеження вуглецевих викидів.
9. Торгівля викидами.
10. Зелений тариф.
11. Вуглецевий податок.
12. Індикатори сталого розвитку.
13. Стабільне місто.
14. Ощадливе виробництво.
15. Сталий туризм.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення за розширеною шкалою
	Оцінка (бали)	
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

6. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усна та письмова (тестування, есе, реферат, творча робота) відповідь студента.

Формою підсумкового контролю є екзамен.

8. Методи контролю

Методами контролю є: письмовий, тестовий, графічний при застосуванні індивідуальної та фронтальної перевірки знань, умінь і навичок студентів.

1. Контроль за освоєння лекційного і самостійного опрацювання теоретичного матеріалу здійснюється на основі модульного (письмового) фронтального опитування, в тому числі – тестування.

2. Контроль засвоєння знань та набуття вмінь і навичок при виконанні практичних робіт здійснюється шляхом їх поточної перевірки.

3. Контроль виконання індивідуальних завдань здійснюється за бажанням студентів, як додаткових (необов'язкових для виконання всіма студентами) науково-дослідницьких завдань шляхом оцінювання виконаних проектних завдань та усного індивідуального захисту результатів досліджень.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Рейтингова оцінка	Оцінювання в системі ECTS	Оцінка за національною шкалою	Критерії оцінювання
90-100	A	5 (відмінно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати ситуативні завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основу та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.
80-89	B	4 (добре) зараховано	Ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати ситуативні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.

70-79	C	4 (добре) зараховано	Знання предмету глибокі і повні, перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент орієнтується у більшості питань, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.
60-69	D	3 (задовільно) зараховано	Знання предмету перебувають в межах навчальних програм, підручників, навчальних посібників. Студент недостатньо орієнтується у більшості питань, що стосуються теоретичних основ науки. Знання предмету не носять системного характеру. Студент здатний проводити аналіз ситуацій і проблем за допомогою викладача.
50-59	E	3 (задовільно) зараховано	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
35-49	FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання (не зараховано)	Ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлене теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.
1-34	F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом (не зараховано)	Ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує розрахунки за розв'язання практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)															Кількість балів (іспит)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1						Змістовий модуль № 2										
T 1	T 2	T 3	T 4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	40	100
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4		

Методичне забезпечення

1. Навчальний план підготовки магістра з напрямку підготовки 106 "Географія"
2. Програма нормативної навчальної дисципліни « Сталий розвиток ПРП».
3. Сайт дистанційної освіти ЧНУ ім. Ю. Федьковича
4. Лекційний матеріал з курсу «Сталий розвиток ПРП».
5. Контрольні завдання до курсу «Сталий розвиток ПРП».
6. Контрольні роботи для перевірки засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу «Сталий розвиток ПРП».
7. Тестові завдання для перевірки засвоєння студентами навчального матеріалу з курсу «Сталий розвиток ПРП».

9. Рекомендована література

1. Барський Ю.М., Романчук К.І Категорія «Природно-ресурсний потенціал» території у концепції сталого розвитку». *Науковий вісник Херсонського університету*, 2017.
2. Назарук М.М., Біланюк В.І. Природні умови як основа забезпечення сталого розвитку регіону (на прикладі Львівщини)
3. Нікішина О.В. Методичне забезпечення комплексної оцінки природно-ресурсного потенціалу України на засадах сталого розвитку.
4. Новаковський Л.Я., Шквир М.І. Регіональна земельна політика. Київ : Урожай, 2006. 178 с.
5. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. Київ : РВПС України, 1999. 716 с.
6. Присакар В.Б. Ринкова трансформація економіки регіону : навч. посібник. Чернівці : БДФЕУ, 2013. 93 с.
7. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. У 3-х частинах : Підручник. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2010. 552 с. (Гриф надано МОН України – лист №1/11 – 3582 від 29.04.2010 р.)
8. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України: Тестові завдання. Чернівці : Рута, 2007. 36 с.
9. Руденко В.П., Вацеба В.Я., Соловей Т.В. Природно-ресурсний потенціал природних регіонів України. Чернівці : Рута, 2001. 268 с.
10. Руденко В.П., Руденко С.В. Оцінка природно-ресурсного потенціалу України, як основа менеджменту природоохоронної діяльності. Чернівці: Черн. нац. університет, 2014. 248 с.